

خدمتشان تمام نشد

روایت سربازانی که پایان خدمتشان به شهادت منتهی شد

فاطمه عسگری نیا | روزنامه نگار | جامعه پدیا

جنگ که شروع شد، بعضی از سربازها دیگر به خانه برگشتند؛ نه چون مأموریتشان تمام نشده بود، بلکه چون محل خدمتشان هدف اصابت موشک‌ها و پهپادهای دشمن قرار گرفته بود؛ از زندان اوین در تهران تا مقر سپاه در البرز، از سایت‌های پدافندی تبریز و دزفول تا یگان توپخانه ارتش در اصفهان و حتی خوابگاه سربازان در بمبورا در همه آنها نام سربازهایی ثبت شده که لباس خدمت بر تن داشتند و در همان روزهایی که باید به پایان خدمتشان فکر می‌کردند، نامشان در فهرست شهدا قرار گرفت.

فقط چند قدم تا پایان خدمت

در جنگ ۱۲ روزه، یکی از تلخ‌ترین روایت‌ها به حمله دوم تیرماه به مقر ستاد سپاه امام حسن مجتبی (ع) در استان البرز برمی‌گردد. در میان شهدای این حمله نام فردین ابراهیمی، سالار موسوی‌نژاد و جواد ایزدی به‌عنوان سرباز وظیفه ثبت شد. گزارش‌های منتشرشده درباره این حادثه نشان می‌دهد فردین ابراهیمی، سرباز ۲۳ساله تنها حدود ۲ماه تا پایان خدمتش فاصله داشت و ۲ماه‌ای که می‌توانست به روزهای آخر خدمت، گرفتن کارت پایان خدمت و برگشتن به زندگی عادی برسد، اما حمله‌ای به محل خدمت، همه چیز را تغییر داد.

در همان جنگ، در تبریز نیز ۳سرباز وظیفه پدافند هوایی در جریان حملات به مواضع پدافندی این شهر شهید شدند؛ رضا محرمی آقامیرلو، حسین پورعبدالله مینق، علیرضا نصری التجفی و مهدی معرفتی. این ۴سرباز در جریان حملات مستقیم به سایت‌های راداری و مواضع پدافندی تبریز بسر اثر موج انفجار و اصابت ترکش به شهادت رسیدند.

وقتی جنگ به محل خدمت رسید

جنگ برای سربازهای زندان اوین هم فقط صدای دوردست انفجار نبود. دوم تیرماه ۱۴۰۴ حمله به زندان اوین، محل خدمت تعدادی از سربازان وظیفه را نیز درگیر کرد. در میان شهدای این حمله نام ۱۳سرباز وظیفه به چشم می‌خورد؛ علیرضا وقایی، امیرمحمد رحمتی، علی حبیبی، نسیدمحمدامین روح‌بخش، پارسا پدالهی، ایلیا نوبخت، امیرعلی فضلی، علیرضا محمودی، پویان سرشتی، مصطفی موحدی، محمدصادق خالصی مهدانی، ماهان ستاره و حمیدرضا میرزایی. اما ثبت هر کدام از این اسامی یک خانه، یک خانواده و یک‌سربازی نیمه‌تمام قرار داشت؛ در جنوب کشور، نیز مهدی فروتن، سرباز وظیفه در حمله به پایگاه چهارم شکاری دزفول به شهادت رسید.

۵سرباز در یک روز

امیرمحمد داوری شلمزاری، یاسین رستمی، رامین اسدی حسنون، حسین شاهین شمس‌آبادی و پوری رستمی هفتجانی سربازان گروه ۴۴توپخانه ارتش اصفهان بودند که در هشتم فروردین ۱۴۰۵ در جریان حمله به محل خدمتشان به شهادت رسیدند؛ ۵سرباز، ۵خانه و ۵خانواده که نوروزشان رنگ دیگری گرفت. قرار بود روزهای آغاز سال، روزهای دیدوبازدید باشد؛ اما برای خانواده این ۵جوان، فروردین با خبر شهادت فرزندشان آغاز شد.

سربازی در خط مرز

جنگ فقط پادگان‌ها و پایگاه‌های هوایی را درگیر نکرد. مرزبان‌ها نیز در روزهای جنگ ۴۰روزه در مأموریت بودند. امیرحسین عزیزی، سرباز وظیفه مرزبانی، از شهدای جنگ تحصیلی سوم است. پیکر او پس از بدرقه در سنجع برای تشییع و خاکسپاری به زادگاهش در لرستان منتقل شد. فرمانده مرزبانی انتظامی نیز بعد از اعلام کرد که در جریان جنگ ۴۰روزه ۸۰نفر از رزمندگان مرزبانی شهید و ۱۵۴نفر مجروح شدند؛ آماری که نشان می‌دهد برای نیروهای مستقر در مرز، جنگ فقط خبری از آسمان و دوردست نبود و مأموریت‌های مرزی نیز درگیر شرایط جنگی شد. در جبهه‌های دیگر یاسر صفری، سرباز ارتش در جریان یک عملیات انفجاری در منطقه عملیاتی جنگ تحصیلی سوم به شهادت رسید. پیکر او در شهریار تشییع و در زادگاهش به خاک سپرده شد.

آخرین خواب سربازها

یکی از تلخ‌ترین اتفاق‌ها برای سربازها شاید در بمبورا افتاد؛ سربازهایی که قرار نبود آن لحظه در میدان جنگ باشند و در خوابگاه بودند؛ جایی که بعد از یک‌روز خدمت، پوتین‌ها را کنار می‌گذارند، چند ساعت می‌خوابند و منتظر صبح بعد می‌مانند. اما در حمله به تیپ ۱۳۸۸ارتش در بمبورا ابرانشهر، خوابگاه سربازان هم هدف قرار گرفت و تعدادی از سربازهای وظیفه که آنجا بودند، جانشان را از دست دادند. برای خانواده‌ها پشیمان خبر شهادت از جایی رسید که فرزندشان باید در آن فقط چند ساعت استراحت می‌کرد.

سربازی که جنگ برایش تمام نشد

اصل و شرح

در میان این روایت‌ها قصه سربازهایی که از یک جنگ جان سالم به در بردند اما پایان جنگ بعدی را ندیدند، تلخ‌تر است. علی‌خان بابائزاد از جمله سربازانی بود که روایت‌های منتشرشده او را از مجروحان جنگ ۱۲روزه معرفی کرده‌اند و

مهلت دوماهه برای سربازها

رئیس سازمان وظیفه عمومی فراجا در گفت‌وگو با همشهری تسهیلات این سازمان برای مشمولان سربازی را شرح داد

محمد سربای | روزنامه‌نگار | با تأخیری که در برگزاری کتکور سراسری برای تحصیل در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور اتفاق افتاد و همینطور تأخیر در اعلام نتایج نهایی پذیرفته‌شدگان دانشگاه‌ها، سازمان وظیفه عمومی فراجا برای رفع نگرانی مشمولان و خانواده‌های آنها مهلت معرفی مشمولان غیرغایب را به مدت ۲ماه تا پایان آبان امسال تمدید کرد. مهلت مشمولان غیرغایب فارغ‌التحصیل خرداد و

جامعه امروز

مهلت اعزام مشمول‌های امسال

مشمولان غیرغایب دارای برگ آماده‌به‌خدمت به تاریخ ماه‌های شهریور، مهر و آبان امسال که منتظر نتایج آزمون سراسری سال ۱۴۰۵ هستند، بارانه برگ ثبت‌نام در کتکور سراسری یا کتکور کارشناسی‌ارشد می‌توانند تا تاریخ اول آذرماه از مهلت معرفی استفاده کنند.

۱ در صورت قبولی در دانشگاه و احراز شرایط ادامه تحصیل می‌توانند از معافیت تحصیلی دانشجویی بهره‌مند شوند.

۲ آنها باید از طریق سامانه سخا به نشانی www.sakha.police.ir برای ثبت معافیت تحصیلی خود اقدام کنند.

۳ این افراد اگر در دانشگاه پذیرفته نشدند تا قصد تحصیل نداشتند، باید حداکثر تا پایان آبان ۱۴۰۵ وضعیت خدمتی خودشان را مشخص کنند.

شهریور سال ۱۴۰۴ در کارشناسی و پایین‌تر هم که تا پایان شهریور ۱۴۰۵ برای تعیین تکلیف وضعیت خدمتی خود فرصت داشتند، به مدت ۲ماه تا پایان آبان امسال تمدید شد. به مناسبت چهارم مهرماه، روز سرباز یا سردار رحمان علی‌دوست، رئیس سازمان وظیفه عمومی فراجا در این باره گفت‌وگو کردیم. وی شرایط اعزام مشمولان به خدمت، تسهیلات خدمت‌مته‌لان و همچنین معافیت چندفرزندی را شرح داد.

تسهیلات خدمت سربازان متأهل

- ۱** سربازان متأهل بعد از دوران آموزشی در شهر محل سکونت همسر به کار گرفته می‌شوند.
- ۲** مشمولان غایب متأهل نیز در صورت تعیین تکلیف وضعیت خدمتی، در استان یا شهرستان محل سکونت همسرشان به کارگیری می‌شوند.
- ۳** همسر و فرزندان سرباز وظیفه تحت پوشش بیمه درمانی قرار می‌گیرند.
- ۴** سربازان وظیفه متأهل با وجود دریافت ۲ماه کسر خدمت تاهل، می‌توانند از ۳ماه کسر خدمت برای فرزند اول، ۴ماه کسر خدمت برای فرزند دوم و ۵ماه کسر خدمت برای فرزند سوم بهره‌مند شوند.

سربازان شهید این دوجنگ نیست؛ اسامی و آمار شهدای نیروهای مسلح در موارد مختلف به تدریج احراز و اعلام شده است. اما همین نام‌ها کافی است تا تصویر روشن‌تری از سربازهایی داشته باشیم که در روزهای جنگ، پشت درجه و عنوان «سرباز وظیفه» پنهان نماندند؛ جوان‌هایی بودند با خانواده، رؤیا، خانه و تقویمی که قرار بود یک‌روز ورق بخورد و به پایان خدمت برسد.

معافیت مشمولان دارای ۳، ۲ و ۴ فرزند

- ۱** تمام مشمولان غایب و غیرغایب و کارکنان وظیفه حین خدمت دارای ۴فرزند و بیشتر، بدون شرط سنی معاف هستند.
- ۲** مشمولان و سربازان وظیفه دارای ۳فرزند به شرط داشتن حداقل سن ۴۰سال تمام از خدمت سربازی معاف می‌شوند.
- ۳** مشمولان غیرغایب بالای ۳۵سال تمام و دارای حداقل ۲فرزند می‌توانند تا پایان سال ۱۴۰۷ از معافیت بهره‌مند شوند.
- ۴** این افراد می‌توانند تا پایان سال ۱۴۰۷ از این معافیت استفاده و برای ثبت درخواست به دفاتر پلیس ۱۰۰ مراجعه کنند.
- ۵** کارکنان وظیفه فاقد غیبت‌سنواتی که حین خدمت هستند، بارانه مدارک مورد نظر به یگان خدمتی و احراز شرایط اولیه مشمول مقررات این معافیت می‌شوند.

۱۵انجمن کنار یکدیگر

شبکه ملی فعالان صنایع فرهنگی با حضور بیش از ۱۵انجمن و نمایندگی نزدیک به ۲هزار کسب‌وکار شکل گرفته است؛ مجموعه‌هایی از حوزه اسباب‌بازی، انیمیشن، نوشت‌افزار، پوشاک و حجاب، محصولات آیینی، نشر کودک و فروشگاه‌های فرهنگی، مشکلات بسیاری از این حوزه‌ها مشترک است: تأمین مالی، توزیع، دسترسی به بازار، صادرات، نبود آمار دقیق و کمبود زیرساخت. شبکه جدید قرار نیست جای انجمن‌های تخصصی را بگیرد، بلکه قرار است مسائل مشترک آنها را پیگیری کند و برای ایجاد زیرساخت و مطالبه‌گری هماهنگ‌تر وارد عمل شود. ایده اصلی این است که کسب‌وکارهایی که هر کدام به‌تنهایی توان محدودی برای پیگیری مشکلات دارند، در مسائل مشترک یک صدای واحد داشته باشند و ارتباط مؤثرتری با نهادهای تصمیم‌گیر برقرار کنند.

محصول هست؛ دسترسی نیست

یکی دیگر از مشکلات صنایع فرهنگی فاصله میان تولیدکننده و مصرف‌کننده است. حتی محصول باکیفیت ایرانی اگر در دسترس خانواده‌ها نباشد، نمی‌تواند با نمونه خارجی رقابت کند. ایران حدود هزارو ۲۵۰شهر و ۴۸۰شهرستان دارد، اما عرضه محصولات فرهنگی در بسیاری از موارد در چند شهر بزرگ متمرکز است. نمایشگاه‌هایی مانند «ایران‌نوشت» نیز بیشتر در مقاطع خاص، به‌ویژه زمان آغاز سال تحصیلی برقرار می‌شوند؛ درحالی‌که اگر محصول ایرانی قرار است تسهیلات بازار داشته باشد، باید در تمام طول سال و در شهرهای مختلف دیده شود. یکی از راه‌های پیشنهادی، توسعه فروشگاه‌های تخصصی و محتوایی است؛ فروشگاه‌هایی که کتاب، اسباب‌بازی، نوشت‌افزار، پوشاک و محصولات شخصیت‌محور ایرانی را یکجا عرضه کنند.

یک نکته

شبکه ملی فعالان صنایع فرهنگی هنوز در ابتدای راه است و قرار است در نخستین سال، شناخت دقیق‌تری از وضعیت این حوزه، نیازهای زیرساختی و بازارهای هدف ایجاد کند. اما مسئله اصلی فراتر از یک شبکه تازه‌تأسیس است: کودکان ایرانی در سال‌های آینده با کدام قهرمان رؤیا خواهند ساخت؟ پاسخ این سؤال به این بستگی دارد که زنجیره فرهنگ، سرمایه، رسانه، تولید و بازار چقدر بتواند کنار هم قرار بگیرد.

قهرمان‌های بیگانه

چرا سهم شخصیت‌های ایرانی در دنیای کودکان کم است؟

قهرمان‌های کودکان امروز فقط از تلویزیون نمی‌آیند؛ روی دفتر و کیف و لباس و اسباب‌بازی هم ظاهر می‌شوند و بخشی از دنیای روزمره آنها را می‌سازند. با این حال سهم تصویر شخصیت‌های ایرانی بر محصولات مخصوص کودکان و نوجوانان همچنان

جامعه امروز

قهرمان‌ها از کجا می‌آیند؟

بررسی شخصیت‌های محبوب کودکان و نوجوانان در سال‌های ۱۳۹۴، ۱۴۰۴ و ۱۴۰۵ نشان می‌دهد شخصیت‌های خارجی همچنان حضور پررنگی در ذهن نسل جدید دارند و بعضی از آنها تنها یک شخصیت ایرانی را در فهرست محبوب‌ترین‌هایشان داشتند. این موضوع فقط درباره یک کارتون یا فیلم، انیمیشن، بازی، بخش قابل توجهی از اوقات فراغت خود را با فیلم، انیمیشن، بازی، موسیقی، شبکه‌های اجتماعی و کتاب می‌گذرانند. شخصیت محبوب هم بعد از صفحه نمایش روی دفتر، کیف، لباس و اسباب‌بازی ظاهر می‌شود و به بخشی از زندگی کودک راه پیدا می‌کند. به همین دلیل، محصول فرهنگی همزمان با سرگرمی، در شکل‌گیری سلیقه و الگوهای ذهنی کودک نقش دارد.

محصولات فرهنگی، پایه‌های قدرت

صنایع فرهنگی فقط اسباب‌بازی و نوشت‌افزار نیستند. در این حوزه بیش از ۴۰صنعت از انیمیشن و بازی گرفته تا نشر، پوشاک، گردشگری، خدمات فرهنگی و محصولات جانبی قرار می‌گیرند. در کشورهایی مختلف، همین زنجیره به بازارهای بزرگ اقتصادی تبدیل شده است. کره جنوبی نمونه‌ای از کشوری است که طی ۲۰سال گذشته محصولات فرهنگی را به یکی از پایه‌های اقتصاد و قدرت فرهنگی خود تبدیل کرده است. آمریکا نیز سال‌هاست از شخصیت‌ها و محصولات فرهنگی برای فروش کالاهای دیگر و حضور در بازارهای جهانی استفاده می‌کند. در ایران هم تجربه‌های موفق در انیمیشن، اسباب‌بازی و نوشت‌افزار شکل گرفته، اما بسیاری از این تجربه‌ها هنوز به یک زنجیره کامل متصل نشده‌اند؛ زنجیره‌ای که بتواند یک شخصیت را از ایده و داستان به انیمیشن، بازی، اسباب‌بازی و کالاهای روزمره برساند.

۴

سرمایه‌ای که باید برگردد

تولید محصولات فرهنگی معمولاً به سرمایه‌گذاری زمان بر نیاز دارد و بازگشت سرمایه نیز همیشه سریع و قابل پیش‌بینی نیست. همین موضوع یکی از موانع ورود سرمایه‌گذاران به این حوزه است. در این نشست بر عبور از نگاه صرفاً پارانهای تأکید شد. کارشناسان معتقدند کمک‌های مقطعی می‌تواند یک پروژه را پیش ببرد، اما برای شکل‌گیری یک صنعت پایدار کافی نیست. آنچه مورد نیاز است، چرخه‌ای از سرمایه‌گذاری است که بتواند دوباره به تولید برگردد و امکان رشد کسب‌وکارهای موفق را فراهم کند. در این مدل سرمایه‌گذاری مردم، سرمایه‌گذاران خطرپذیر و حمایت‌های هدفمند می‌تواند کنار هم قرار بگیرد. کسب‌وکار موفق نیز باید امکان عبور از مقیاس کوچک را داشته باشد و برای پروژه‌های پرریسک، بخشی از خطر میان سرمایه‌گذار و نهادهای حمایتی تقسیم شود.

۶

قهرمان ایرانی، از صفحه تا بازار

یک شخصیت ایرانی برای ماندگار شدن فقط به یک انیمیشن موفق نیاز ندارد و باید داستان، بازی، اسباب‌بازی، لباس، نوشت‌افزار و محصولات جانبی هم کنار آن شکل بگیرد تا شخصیت بتواند وارد زندگی روزمره کودک شود. از سوی دیگر، بازار هدف فقط داخل ایران نیست. کشورهای پیرامونی ایران در مجموع بازاری حدود ۶۰۰میلیون نفری را تشکیل می‌دهند؛ بازاری که با اشتراک‌های فرهنگی، تاریخی و زبانی می‌تواند فرصت مناسبی برای محصولات ایرانی ایجاد کند. انیمیشن، بازی، گردشگری و کالاهای شخصیت‌محور از جمله حوزه‌هایی هستند که ظرفیت حضور در بازارهای منطقه‌ای و حتی برخی بازارهای اروپایی و چین را دارند. اما برای این کار، صادرات پراکنده کافی نیست و باید بازارهای هدف، آمار، مخاطب و مسیرهای حضور بین‌المللی به‌صورت منسجم بررسی شود.